

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Czvalinga Katalin jogtanácsos által képviselt felperesnek a dr. Hegedűs László ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. november 8. napján kelt 16.G.40.760/2006/53. számú végzése ellen a felperes részéről 55. sorszám alatt benyújtott és 57. sorszám alatt indokolt fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja. Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperes részére 250.000 (kettőszázötvenezer) forint+áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget. Megállapítja, hogy a felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 900.000 (kilencszázezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A peres felek között 2000 áprilisában jött létre szerződés, amelyben a felperes díj fizetés ellenében megbízta az alperest a felperes tulajdonában, birtokában és bármilyen címen rendelkezésében lévő légi járművek üzemben tartásával, mentőszakmai és repülésbiztonsági szempontból megfelelő földi és légi üzemeltetésével, üzemszervezésével, az ezekhez kapcsolódó feladatok ellátásával,

illetve bonyolításával, valamint a fenti tevékenységek teljes körű repülőszakmai biztosításával.

A felek a szerződés részét képező melléklet 9.2. pontjában a megállapodásban részletezett egyes tevékenységekért légi jármű típusonként - egyéb díjazás mellett - általános forgalmi adóval növelt légi óradíjat határoztak meg, és a repülések végrehajtása során a légi óradíj számításának módjában is megállapodtak. A szerződés 2006. január 10-éig volt hatályban, amely egységes szerkezetbe foglalta a felek által 1994. június 20-án megkötött szerződésnek az addig módosított és hatályos feltételeit.

A felperes 2005-ben közbeszerzési eljárást írt ki az alperes által üzemeltetett 2 db AS-350 típusú mentőhelikopter ipari szintű nagyjavítására. A közbeszerzési eljárás eredményeképpen a felperes a perben nem álló D. R. Rt.-vel kötött szerződést, amely azt az alvállalkozója, a francia illetőségű C. G. D. T. M. útján teljesítette.

A felek 2005. június 23-án jegyzőkönyvet írtak alá a fenti két helikopternek a D. R. Rt. részére történő átadásáról, amelyben rögzítették, hogy nem a D. R. Rt., hanem annak alvállalkozója, a C. G. D. T. M. rendelkezik a típusra vonatkozó karbantartási működési engedéllyel. Az alperes a jegyzőkönyvben rögzítette, hogy a légi járművek jelen formában történő átadása miatt a későbbiekben üzemeltetési és karbantartási problémák merülhetnek fel, amelynek felelősségét nem vállalja, ezt a felperes tudomásul vette. A tételes átadás-átvétel nem valósulhatott meg, és az alperes azt is jelezte a jegyzőkönyvben, hogy a légi járművek kontrolálatlanul kerülnek ki a karbantartási rendszerből és a lajstromozásából, ezért az üzemben tartásából fakadó felelősségi láncolat a tulajdonos intézkedése miatt megszakad. A szakszerűtlen elszállításból, beavatkozásból, és a későbbi tevékenységből fakadó sérülések, berendezés-cserék, nem tervezett javítások, valamint az egyéb karbantartási, üzembe állítási munkák szakszerűségéért és költségeiért nem vállalt felelősséget. Nem vállalta a felelősséget olyan károkért sem, mely a felügyeletén kívüli időszakban keletkezik. A helikoptereket az alperes a jegyzőkönyvet szintén

aláíró D. R. Rt. rendelkezésére bocsátotta. A jegyzőkönyvet a felperes részéről és a D. R. Rt. részéről is aláírták.

A felperes 2006. április 12-én indított keresetet az alperessel szemben. Megváltoztatott keresete mindösszesen 52.939.840 forint és járulékainak megfizetésére irányult. Ebből az összegből 9.189.840 forintot szerződésszegéssel okozott kár megtérítése címén követelt, amelyet arra alapított, hogy az alperes a per tárgyát képező helikoptereken jogosulatlan, szakszerűtlen munkát, javításokat és beavatkozásokat végzett, és ezzel okozati összefüggésben a felperesnél a keresetben meghatározott mértékű többlet költsége keletkezett. A felperes a 35.000.000 forint + áfa (mindösszesen 43.750.000 forint) összegű követelését arra alapította, hogy az alperes a tüzelőanyag 2004. május 1. napjától visszaigényelt jövedéki adójának összegével a szerződésben meghatározott mértékű légi óradíjat nem csökkentette.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta azt a felperes által állított tény, hogy a helikoptereken jogosulatlan és szakszerűtlen javításokat végzett, míg állította, hogy a tüzelőanyag jövedéki adójának visszaigénylésére az alperes a jövedéki adóról és jövedéki termékekről szóló 2003. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Jatv.) 55. § b) és d) pontja alapján vált jogosulttá, mivel a helikopterek üzemeltetését az alperes látta el.

Az elsőfokú bíróság a 2010. november 8-án kelt 16.G.40.760/2006/53. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 4.444.530 forint perköltséget. Megállapította, hogy a 900.000 forint kereseti illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte azon állításának alátámasztása, hogy a per tárgyát képező két helikopteren az alperes szakszerűtlen javításokat és beavatkozásokat végzett. A felperesnek kellett bizonyítékokkal alátámasztania azt is, hogy az általa állított beavatkozások

ténylegesen az alperes üzemeltetése alatt megtörténtek, azokat az alperes végezte, vagy végeztette el, és a felperes által sérelmezett beavatkozások, javítások szakszerűtlennek, jogosulatlannak minősülnek.

Az elsőfokú bíróság ítékezésének alapjául bizonyítékként elfogadta A. Z. igazságügyi szakértő vélemény-nyilvánítását. Kifejtette, hogy a szakvélemény alapján nem állapítható meg, hogy a felperes által állított beavatkozások egy része megtörtént, más része a szakértő véleménye szerint nem minősül szakszerűtlennek, és ahol a beavatkozás rekonstruálható, bizonyíthatatlan a rendellenesség keletkezésének időpontja, valamint az a tény, hogy a beavatkozást mely személy végezte el.

Az elsőfokú bíróság mellőzte a felperesnek a franciaországi javítást elvégző szerelők tanúkénti kihallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát, mert a javításokat írásban dokumentálták, és a szerelők nem rendelkeznek információval arról, hogy az általuk javított beavatkozásokat mely személy, és milyen időpontban végezte a gépeken. Az alperes jogellenes magatartásának megállapításához a felperesnek azt kellett volna kétséget kizáróan bizonyítani, hogy a szakszerűtlen beavatkozás és javítás az alperes üzemeltetésének ideje alatt történt, amelyet az alperes végzett vagy végeztetett el. A Jatv. 3. § b) pontja alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a repülőgép üzemanyag után a beszerzéskor megfizetett adó visszaigénylésére a légi jármű, légi közlekedési hatóság által nyilvántartott üzemben tartó, vagy külön jogszabály szerinti tevékenységi engedéllyel rendelkező üzemeltető jogosult. A helikopter üzemeltetője és üzemben tartója a felperessel megkötött szerződés alapján az alperes volt, így az alperes vált jogosulttá a repülőgép üzemanyaga után megfizetett adó visszaigénylésére. Arra vonatkozó jogszabályi rendelkezés nincs, hogy ezt a kedvezményt az üzemeltetőnek a megbízója felé tovább kell hárítania, és a visszaigényelt áfával csökkentenie kellene a fizetendő légi óradíjat. Ezt a felperes az alperestől kizárólag abban az esetben követelhetné, ha a szerződés I. számú mellékletének 9.2. pontját a felek a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.)

240. § (1) bekezdése alapján közös megegyezéssel módosították volna. Így a szerződésben kikötött légi óradíj az alperes által visszaigényelt adóval nem csökkenthető, és ebből következően a felperest kár sem érhet. Mindezen indokokra tekintettel az elsőfokú bíróság mellőzte a felperesnek az állami adóhatóság megkeresésére irányuló bizonyítási indítványát. Az elsőfokú bíróság a perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének b) pontja, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-a alapján rendelkezett.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan annak megváltoztatását és a kereseti kérelemnek megfelelő döntés meghozatalát kérte. Állítása szerint az alperes kártérítési felelőssége egyértelműen megállapítható, amelyet a kihallgatott és egymásnak is ellentmondó tanúk vallomása is alátámaszt. A felperes példaként hivatkozott a transzmissziós tengely szétszerelésével összefüggésben előadottakra, mert azok jogellenes módon a technológiai előírások be nem tartásával történtek. A kár, azaz a felperesnél felmerült többletköltség egyértelmű, és az is, hogy ez oksági kapcsolatban áll az alperes jogellenes magatartásával. Azt a tényt, hogy a jogellenes beavatkozások az alperes üzemeltetése alatt történtek, a tanúvallomások alátámasztják. A felperes a kirendelt igazságügyi szakértővel kapcsolatosan az elsőfokú eljárás során előadott kifogásait fenntartotta. Állította, hogy a szakértő nem tekinthető elfogulatlanak, és kiemelte, hogy a szakértő nem vizsgálta meg azokat az alkatrészeket, melyek javítása és cseréje miatt a kár a felperes oldalán felmerült. Az alkatrészek rendelkezésre álltak, maga az ítélet is rögzíti, hogy a Franciaországból visszaküldött alkatrészeket a felperes közjegyző jelenlétében vette át. Azt a tényt, hogy az alkatrészeket a franciaországi nagyjavítónál szerelték ki, a felperes a javítást végző francia szakemberek tanúvallomásával kívánta alátámasztani. Hangsúlyozta, hogy az általa előterjesztett bizonyítás elrendelésével megállapíthatóvá válna, hogy az alkatrészeket mikor és ki szerelte ki, illetve azok cseréjére és javítására miért volt szükség. Az alperes tisztában volt azzal, hogy az adót technikailag

visszaigényelheti, de arra maga nem jogosult. E körben utalt az elsőfokú eljárásban csatolt levelezésre. A felperes eltúlzottnak találta a perköltség összegét is, mert állítása szerint az ismeretlen mértékű jövedéki adó visszaigénylés miatt a pertárgyérték nem lett meghatározva. Erre vonatkozóan is bizonyítási indítványt terjesztett elő, és véleménye szerint az elsőfokú bíróság ítélete helytelenül tartalmazza, hogy ez a követelés a Ptk. 339. § (1) bekezdésén alapul, mert a felperes a keresetének ezt a részét a Ptk. 361. § (1) bekezdése alapján terjesztette elő.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelően határozott. A perindítás oka az volt, hogy T. Z.-nak, a felperes korábbi vezetőjének az volt a célja, hogy az alperest a légi mentésből kiszorítsa. T. Z. büntető feljelentést is tett, amelyben a büntető eljárás megindítását a nyomozóhatóság megtagadta, a rágalmozások és a személyiségi jogaik megsértése miatt az alperes által indított perben a Fővárosi Ítéltábla a 2.Pf.20.835/2010 szám alatti ítéletével megállapította, hogy az igazgató jogsértően, valótlanul rágalmozta az alperest, és megállapította az alperes személyiségi jogának megsértését. A felperes keresete minden ténybeli és jogi alapot nélkülöz. Az elsőfokú bíróság a felperes bizonyítási indítványainak helyt adott, az iratokat beszerezte és szakértőt rendelt ki, így az ítélet hatályon kívül helyezése nem indokolt. A perköltség a per tárgyához igazodott, és arányban állt az alperes jogi képviselője által elvégzett tevékenységgel is.

A fellebbezés megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a per eldöntéséhez szükséges mértékben lefolytatta és az irányadó jogszabályok helyes alkalmazásával helytálló érdemi döntést hozott. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásával túlnyomó részben egyetért, amelyet csak a felperes fellebbezésében foglaltakra tekintettel egészít ki, illetőleg pontosít.

Az elsőfokú bíróság a 39-I. számú végzésében a kirendelt igazságügyi szakértő kizárása iránt előterjesztett indítványt elutasította. Döntésénél figyelembe vette azt a körülményt, hogy a felperes a kizárás iránti kérelmet a szakvélemény előterjesztését követően terjesztette elő, és a szakértő nyilatkozatát is értékelve arra a meggyőződésre jutott, hogy a szakvélemény tárgyilagos, mert az kizárólag a rendelkezésére bocsátott bizonyítékokon alapul. A felperes a fellebbezésében a szakértővel szemben az elsőfokú eljárás során előadott kifogásait változatlanul fenntartotta.

A Pp. 178. § (3) bekezdése értelmében a szakértő elleni kifogást a fél haladéktalanul köteles a bíróságnak bejelenteni. Az elsőfokú bíróság a 2008. június 20-án kelt 24. sorszámú végzésével rendelte ki az igazságügyi szakértőt, akinek a személyéről az alperes a végzés közlésével egyidejűleg, 2008. július 21-én tudomást szerzett, ehhez képest a Pp. 178. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 13. § (1) bekezdés e) pontjára alapított kifogást 2008. október 10-én terjesztette elő. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan járt el, amikor értékelte azt a körülményt is, hogy a felperes már csak a szakvélemény előterjesztését követően hivatkozott a szakértő elfogultságára. Az elsőfokú bíróság a végzés meghozatala során a felperes és a szakértő meghallgatását követően a rendelkezésére álló adatokat megfelelően értékelte, amelynek felülmérlegelésére a Fővárosi Ítéltábla nem látott indokot.

A felperes a kártérítés iránti keresetének alapjául szolgáló tényként azt adta elő, hogy az alperes a felek által megkötött, és 2000 áprilisában egységes szerkezetben foglalt szerződésben vállalt szolgáltatási kötelezettségét nem a szerződésnek megfelelően teljesítette, így a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a felperes a Ptk. 310. §-a szerint minősülő hibás teljesítéssel okozott kár megtérítésére kérte kötelezni az alperest.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 164. § (1) bekezdésének alkalmazásával helytállóan állapította meg, hogy a felperes kötelezettségét terhelte azon állításának

bizonyítása, hogy az alperes az üzemeltetési szerződés hatálya alatt a szerződést hibásan teljesítette, és ezzel okozati összefüggésben a felperesnek a megváltoztatott kereseti kérelemben meghatározott mértékű 9.189.940 forint összegű kára keletkezett. Az elsőfokú bíróság a kihallgatott tanúk vallomása, valamint a szakértői vélemény-nyilvánításnak a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint történő együttes értékelése folytán azt is helytállóan állapította meg, hogy a felperes a reá háruló bizonyítási kötelezettségének az általa szolgáltatott bizonyítékokkal eleget tenni nem tudott. A perben kirendelt igazságügyi szakértő a felperes által felsorolt valamennyi hibát és rendellenességet tételesen megvizsgálva arra a megállapításra jutott, hogy az alperes a helikoptereket szabályszerűen, a vonatkozó előírások szerint üzemeltette, a légi járművek üzemben tartása és üzemeltetése során a gyártói és hatósági előírásokat betartotta, amelyeket az is alátámaszt, hogy a polgári légiközlekedési hatóság műszaki felülvizsgálata során nem volt olyan észrevétel, amely a helikopterek műszaki és légi alkalmassági állapotát elmarasztalta volna. A felperes által felsorolt beavatkozások műszakilag - összességében - nem alátámaszthatóak, azok időbeli bekövetkezése bizonyíthatatlan, az esetleges rendellenességek keletkezési időpontja pedig nem állapítható meg. A szakértői vélemény a fentiek alapján a felperes tényállítását nem támasztotta alá, és a szerződésszegés tényét a tanúvallomások sem bizonyítják. Az elsőfokú bíróság tanúként hallgatta ki azokat a személyeket, akik az érintett időszakban az alperes részéről az üzemeltetési és karbantartási feladatot ellátták. A tanúvallomások sem voltak alkalmasak annak alátámasztására, hogy a helikopterek üzemeltetése során az alperes a szerződést hibásan teljesítette. S. A. L., az alperes alkalmazásában álló repülőgép szerelő kihangsúlyozta, hogy az alperes minden esetben dokumentációk alapján dolgozik, és az elvégzett munkát is okiratokban rögzítik. A tanú előadta, hogy az adott munkára vonatkozó dokumentációt a megfelelő könyvekből kikeresték, és ezen végighaladva kellett a tevékenységet elvégezni, míg a munkafeladat teljesítését ugyancsak dokumentálni kellett.

A tanúvallomások együttes tartalma alapján megállapítható tény, hogy az alperes alkalmazásában álló szerelők nem azonos időpontban és nem azonos javítási,

karbantartási és üzemeltetési munkát végeztek a gépeken, így önmagában nem tekinthető ellentmondásosnak az a körülmény, hogy a szerelők részéről volt olyan személy, amely a transzmissziós tengely szétszerelésénél részt vett, illetőleg olyan, aki annak szétszerelésére egyáltalán nem emlékezett. A szakvélemény mindkét helikopter tekintetében egyértelműen rögzíti, hogy a transzmissziós tengelyt a vonatkozó érvényes karbantartási utasítás szerint több műszaki momentum során ki lehet építeni a helikopterből, vagy szét lehet csatlakoztatni a hátsó traszmissziós tengelytől. A műszaki dokumentációból az a következtetés vonható le, hogy a tengely műszakilag rendben működött, és arra vonatkozó bizonyíték nem lelhető fel, hogy a jelölő paszta mikor és ki által került eltávolításra. A szakértő mindezek együttes értékelésével jutott arra a következtetésre, hogy az alperes szakszerűtlen beavatkozása nem állapítható meg, míg az a tény, hogy Sz. Z. S., valamint Sz. I. tanúk vallomása szerint a mellső transzmissziós tengelyt a hajtómű csere miatt szét kellett szerelni, az alperes hibás teljesítését önmagában nem támasztja alá. Sz. I. kiemelte azt is, hogy mindez a nagyjavításhoz képest jóval korábban történt, és ezt követően a helikopter még rengeteg üzemórát repült.

A fent kifejtett indokok alapján az elsőfokú bíróság a bizonyítékok helytálló értékelésével jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a reá háruló bizonyítási kötelezettségnek a szerződésszegéssel okozott kár megtérítése iránti követelés tekintetében eleget tenni nem tudott, ezért a Pp. 3. § (3) bekezdésének megfelelő alkalmazásával értékelte a bizonyítás sikertelenségének következményét a felperes terhére.

A Jatv. 55. §-ának b) pontja egyértelműen meghatározza azoknak a személyeknek körét, amelyek a repülőgép üzemanyag után jogosulttá váltak a megfizetett adó visszaigénylésére. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a visszaigényelt adó összegére a felperes a hatályos jogszabályok alapján nem vált jogosulttá, és a felek szerződésében meghatározott ellenszolgáltatás mértéke a felek kötelmi jogviszonyát szabályozó megállapodás szerint a visszaigényelt adó összegével nem csökkenthető. Az alperes 2005. május 24-én kelt levele - a felperes

állításával szemben - azt tanúsítja, hogy az alperes kifejezetten megtagadta a visszaigényelt adónak a felperes részére történő megtérítését. Az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az alperest megillető pénzübeli ellenszolgáltatás mértékét érintő szerződésmódosítás hiányában az alperes által visszaigényelt adó mértékének megfelelő összeg a felperest nem illeti meg, ezért az alperes ebből az okból a felperes rovására jogalap nélkül nem gazdagodhatott.

Az elsőfokú bíróság széles körű bizonyítási eljárást folytatott le, tanúkat hallgatott ki és szakértői bizonyítást rendelt el, ezért a Pp. 193. §-ára is figyelemmel, a felperes által indítványozott francia illetőségű tanúk kihallgatását okszerűen mellőzte. Az elsőfokú bíróság a visszaigényelhető adó mértékének megfelelő kereseti követelés tekintetében azt állapította meg, hogy a felperest az általa érvényesített jog nem illeti meg, így az adóhatóság megkeresését a Pp. 3. § (4) bekezdésének megfelelő alkalmazásával mellőzte.

A felperes a keresetét eredetileg 108.449.961 forint + áfa megfizetése iránt indította és az alperes az érdemi ellenkérelmét a keresetlevélben meghatározott pertárgy értékű marasztalás iránti keresetre terjesztette elő. A felperes a kereseti kérelmét az elsőfokú eljárás során több alkalommal eltérő időpontokban, de már az érdemi ellenkérelem és a bizonyítási eljárás megkezdését követően változtatta meg, így az elsőfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdésének megfelelő alkalmazásával tekintette a felperest a kereset változtatás előtt meghatározott pertárgy értékű követelés alapul vételével pervesztesnek, és a 2006. április 12-én indított peres eljárásban a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-ának alkalmazásával helytállóan határozta meg a pernyertes alperest megillető ügyvédi munkadíj mértékét, amelynek mérséklésére a Fővárosi Ítéltábla sem látott indokot.

A felperes fellebbezése sikertelen maradt, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján marasztalta a felperest az alperes ügyvédi munkadíjban felmerült perköltségének megfizetésére. A Fővárosi

Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el, míg az alperes a másodfokú eljárásban egy (fellebbezési ellenkérelmet magában foglaló) beadványt nyújtott be, ezért a Fővárosi Ítéltábla az alperesnél felmerült mérsékelt, a jogi képviselő által ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban álló ügyvédi munkadíjat a R. 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, a (6) bekezdés alkalmazásával állapította meg.

A felperes személyes illetékmentes, ezért a fellebbezési illetéket a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2011. április 13.

. Koday Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bleier Judit s.k.
előadó bíró

Dr. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
bírószági tisztviselő